

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У СУЧАСНОМУ ПРОСТОРІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ТЕХНІЧНИХ ЗВО

Гречановська Олена Володимирівна

ORCID ID: 0000-0002-8342-5017

*Д-р. пед. наук, професор кафедри філософії та гуманітарних наук
Вінницький національний технічний університет, Україна*

Ліщун Олена Дмитрівна

методист вищої категорії

*Вінницький державний центр естетичного виховання учнів
професійно-технічних навчальних закладів, Україна*

Сучасні катаклізми, такі як пандемія COVID-19, війна в Україні, несуть глобальні зміни у всі сфери життя людей та мають значний вплив на освітнє середовище закладів вищої освіти. Під впливом усіх соціальних змін освіта також потребує модернізації, яка забезпечить потреби сучасного студента та пристосовується до позитивних та негативних впливів сьогодення.

Проблема впровадження інновацій в освітній процес ЗВО уже не одне десятиліття турбує освітян та науковців, адже від здатності викладача донести професійні знання студентам є запорука, у подальшому, сформувати висококваліфікованого фахівця. Але серед пошуків інновацій та їх запровадження, коли самі методики розглядаються із позиції сприймання інформації студентами, не завжди звертають увагу на рівень знань студентів та здатності впровадження інновацій викладачем.

Сучасне поняття інноваційних технологій є суперечливим про що свідчать тривалі дискусії вітчизняних та зарубіжних науковців (A. Adams, B. Bloom, R. Ferguson, A. Carrington, I. Дичківська, О. Дубасенюк, Н. Дудник, Н. Побірченко, О. Пометун, В. Стрельников, Д. Чернілевський та ін.). Але погоджуємося із думкою, що інновація – це не будь-яке нововведення, а лише те, що дає відповідні позитивні результати з певного виду діяльності [1, с. 100], тому освіта потребує орієнтації на зміни у суспільстві, а іноді передбачати новації у тій чи іншій професійній сфері. Потрібно зауважити, що інновація в освіті - це не лише застосування інноваційних та комп'ютерних технологій, використання інтернет-мереж та презентацій під час заняття. У першу чергу інноваційний підхід в освітньому процесі – це здатність до критичного мислення, творчий підхід до створення завдань зі сторони викладача та їх виконання студентами, неупередженість до виконання завдань та їх оцінювання, мотивування до професійної діяльності.

Серед інноваційних педагогічних технологій популярними є подіумна дискусія, форум, колоквиум, круглий стіл, симпозіум, дебати, ток-шоу, інтерв'ювання, технологія акваріуму, «мозковий штурм», синетика, проектні технології, розробка портфоліо, кейси, рольові ігри, презентації, технології моделювання ситуації, створення дерева рішень, постер-сесія, віртуальна екскурсія тощо [2].

Інноваційні технології навчання – це ефективні психолого-педагогічні методи, форми, засоби, які базуються на культурно-виховному аспекті, на традиційних

досягненнях освіти, що залишаються ефективними, але трансформуються залежно від часу, психологічних особливостей особистості та фаху закладу і впроваджуються в навчальний процес вищого технічного навчального закладу для набуття знань, розвитку умінь та навиків для роботи за фахом після закінчення навчання та в повсякденному житті майбутнього інженера. Запровадження інноваційних технологій не потрібно зводити до якихось обмежень чи «інноваційних стереотипів», які можливо впроваджувати у вищих навчальних закладах за відповідною схемою. Необхідно зважати на фахову орієнтацію студентів (технічний, гуманітарний, медичний і т.п.), психологічні особливості віку та мотивацію в отриманні знань відповідної дисципліни [3, с. 218].

Нинішні реалії спонукали заклади вищої освіти переходити на змішаний або дистанційний формат навчання але коли мова йде про професійне становлення студента, то освітній процес вимагає тісного спілкування викладача і студента. Особливу увагу звертаємо на вивчення гуманітарних дисциплін у технічних закладах вищої освіти. Коли розглядати особистість як частину суспільного устрою, то саме гуманітарні дисципліни сприяють соціалізації та адаптації до соціальних змін студентам технічних ЗВО. Складність вивчення гуманітарних знань під час дистанційного або змішаного навчання полягає у зниженні мотивації, тому викладання не фахових дисциплін розглядаємо через впровадження інноваційних технологій навчання.

Під час викладання гуманітарних дисципліни у студентів бакалаврів та магістрів 1-го року навчання, де майбутні інженери опановують знання з педагогіки та психології, вважаємо необхідним використання таких методів навчання що сприяють творчому підходу, розвитку емоційного інтелекту, асертивності спілкування, самовдосконаленню. Особливу увагу звертаємо на підготовку до семінарських занять де у студентів є можливість щось списати з інтернет-мереж, тому виникає необхідність створення таких завдань, які потребують самостійного виконання з творчим підходом. Студентам пропонується виконання таких завдань як написання проекту із публічним (аудиторним чи дистанційним) захистом по заданих викладачем критеріях; використання діаграми Ішікави (прослідковування найбільш суттєвих причинно-наслідкових взаємозв'язків між чинниками та наслідками досліджуваної проблеми); складання кросвордів, сканвордів чи ребусів на задану тему; створення інтелект-карт (наочна демонстрація головної думки (проблеми), ключові елементи та взаємозв'язки між ними). Виконання таких завдань створює можливість студентам самостійно працювати над завданням, адже «запозичити» з інших джерел таку інформацію неможливо – це індивідуальна робота кожного студента та його бачення проблеми. За опитуваннями студентів, у процесі вивчення гуманітарних дисциплін із застосуванням змішаного навчання, було з'ясовано, що 81% респондентів імпонують такі завдання та мотивують до вивчення дисципліни, дає можливість кращого засвоєння знань та допомагає у дослідницькій діяльності, 14% студентів вважають, що виконання таких завдань займають багато часу, 5% - не звертають увагу на формат завдань.

Отже, існує необхідність впровадження інноваційних технологій навчання у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у технічних ЗВО у процесі змішаного та дистанційного навчання, таких, що збуджують інтерес студентів та забезпечують мотивацію до навчання, сприяють самоосвіті та саморозвитку. Також викладач, при впровадженні інновацій в освітній процес самовдосконалюється у психолого-педагогічній сфері, збільшує свій кругозір та удосконалюється у науково-дослідній

роботі.

Список використаних джерел:

1. Дудник Н. (2010) Застосування інноваційних технологій в освіті України. Молодь і ринок. Щомісячний науково-педагогічний журнал. №12 (71), 99–103.
2. Савченко В. Г. & Андрюшина Л.Л. (2019) Традиційні та інноваційні педагогічні технології у вищій школі. Навчальний посібник для здобувачів II і III ступенів вищої освіти. Дніпро: «Візіон», 83 с.
3. Гречановська О. В. (2018) Педагогічна система формування конфліктологічної культури в майбутніх фахівців технічних спеціальностей. Монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 440 с.